

Stichting Natuur- en Milieuzorg NW-Veluwe

Nijkerk, 14/5/2020

Onder verwijzing naar onze documenten van 4 mei (brief 4/5 met die van 23/4 inbegrepen) en 6 mei (Addendum) willen wij n.a.v. de Commissievergadering op 7 mei jl. nog het volgende onder uw aandacht brengen.

Zoals eerder vermeld sluit onze eerdere en huidige inbreng nauw aan bij die van de CRK (20/4 en 30/4) en die van IVN Nijkerk (29/1, 4/5 en 11/5). Wij wijzen hier ook op de door het IVN genoemde mogelijke cumulatieve effecten.

Windmolenlocatie Smidspol-Watergoor versus De Flier c.a.

Op het punt van onwenselijkheid van windmolenlocatie(s) op het bedrijvencomplex Smitspol-Arkervaat (Oost & West)-Watergoor hebben wij alle drie indringend gewezen en zijn van mening dat De Flier c.a. (De Flier, Arkerpoort, omgeving A28, afrit Nijkerk-zuid en zuidwestelijk deel Palestinaweg aldaar) zeker op dit moment een goed alternatief is binnen het A28-gebied. Het ontwerp-raadsbesluit noemde de eerstgenoemde locatie weliswaar niet expliciet (wel: twee locaties bij de A28) maar par. 7.5 in de RES liet zien aan welke locaties gedacht wordt. De commissievergadering op 7/5 liet hierover ook geen onduidelijkheid bestaan. Deze week maakte ook StadNijkerk hier melding van.

Wij steunen het idee van concentratie op RES-niveau (Vallei, behalve in gevoelige gebieden) van wind en zon langs hoofdinfrastructuur maar wel waar dat qua natuur en landschap kan en dus niet overal. Ook zien we de bedrijfsterreinen De Flier en Arkerpoort als onderdeel van het A28-gebied. Helaas heeft de voorgenomen behandeling van het A28-project in een expertbijeenkomst niet plaats kunnen vinden. Wel hebben wij onze mening op dit punt tijdig kenbaar gemaakt (zie bijgevoegd bericht van 12/3 jl.) alsook, met nadruk, in het breed stakeholderoverleg in Scherpenzeel. Helaas is dit niet in het RES-FV-verslag opgenomen. Het was medio april (uitkomen RES) dan ook een verrassing dat toch aan deze locatie is vastgehouden.

Mocht de gemeente voor de Smidspol (c.a.) mede kiezen om geen inkomsten uit gronduitgiften op De Flier mis te lopen, dan zou dat lokale belang ten onrechte domineren over het provinciaal en landelijk belang van de polder Arkemheen. Dat zou verre buiten verhouding zijn.

Wat deze belangen betreft, wij hebben er meermaals op gewezen dat deze zowel het landschap (Nationaal Landschap en daarmee verbonden Belvédèregebied; op provinciaal niveau tevens Waardevol Open Gebied) als de natuurwaarden betreft (Natura 2000, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebieden). Een Natura2000-toets zou dit onvolledig dekken. Het zou alles omvattend moeten zijn maar nog *beter is het om van het hele idee af te zien en het alternatief De Flier c.a. zo goed mogelijk te benutten.*

Voorts hebben wij gewezen op de *risico's van een precedentwerking*, voortkomend uit reeds één windmolen: meer molens ter plaatse, navolging door gemeente Putten (nu gebied Diermen-Putterpolder ontzien in RES-NV). Gezien het beschikbare alternatief is het onnodig en zeer ongewenst om het zo ver te laten komen.

Ook hebben wij er herhaaldelijk op gewezen dat spreiding van de eerste twee windmolens over twee

locaties o.i. strijdig is met het principe van de stap-voor-stap benadering per vierjarenperiode. Dit lijkt ons een openbreken van deze locatie middels voldongen feiten. Wij hebben daar groot bezwaar tegen.

Samenvattend roepen wij de raad dringend op om af te zien van een windmolen(s) op de locatie Smidspol-Arkervaat-Watergoor, in ieder geval in de huidige 4-jarenperiode en te besluiten twee of zo nodig meer windmolens te plannen in het gebied dat wij eerder aanduiden als 'De Flier c.a.' en 'op en nabij De Flier'. Of ook deels in een of meer van de andere van de genoemde 11 mogelijke locaties. Wij verzoeken de raad dit zo nodig vast te leggen in een amendement

Het Beleidskader zon.

In onze vorige reactie (4/5 jl.) zijn wij hier uitgebreid op in gegaan. Ook vanuit de commissie zijn diverse vragen gesteld.

Wij hebben verbeteringen voorgesteld voor de zgn. Conclusiekaart alsook de opmerking dat concrete zoekgebieden o.i. veel kleiner kunnen uitvallen dan de mogelijkheden die de kaart nu lijkt te bieden. I.v.m. de tijdsdruk hebben wij voorgesteld om de kaart een voorlopig karakter te geven. Wanneer wij het goed begrepen hebben, heeft de wethouder een *verdere uitwerking toegezegd in het kader van de voorbereiding van de Omgevingsvisie. Dat vraagt dan wel om een verwijzing* daarnaar in het Beleidskader dan wel in het Raadsbesluit of beide. *Wij verzoeken de raad dit zo nodig vast te leggen in een amendement*

Andere aspecten

Diverse andere zaken die wij of het IVN naar voren hebben gebracht zijn nog niet geconcretiseerd in de huidige stukken (Routekaart 2019, RES-Food Valley, Ontwerp-Raadsbesluit 2020, Beleidskader zon, komend Beleidskader wind, Uitvoeringsplan).

Kortheidshalve verwijzen wij hierbij naar onze in de expertbijeenkomsten geleverde inbreng, samenvat in ons emailbericht van 12/3 jl. aan de wethouder (als bijlage bij dit bericht gevoegd), alsook naar de u eerder toegestuurde veelomvattende brief van IVN Nijkerk aan de wethouder. Tijd en ruimte ontbreken hier om deze zaken nu alle te noemen, maar wij lichten er enkele punten uit:

- Er bestaat nog onduidelijkheid over *begrote hectaren en de reservering van grond en middelen* voor landschappelijke inpassing, natuurvriendelijke inrichting en natuurversterkende maatregelen (gebiedsfonds voor gehele gemeente-IVN)
- Waar *50% van de doelstelling middels besparing, veelal isolatie*, bereikt moet worden, is het van groot belang om *terdege rekening te houden met wettelijk beschermde zoogdieren (vleermuizen) en vogels* die hierdoor hun leefgebieden kunnen kwijtraken. Dat kan o.m. door *seizoenskeuze m.b.t. uitvoering (najaar) en compenserende maatregelen*. De provincie heeft een subsidieregeling om dit via plannen op te pakken. Maar ook zonder dat is de wettelijke bescherming sowieso van toepassing. *De uitwerking hiervan zou ook in het raadsbesluit moeten worden aangekondigd.*
- De wethouder heeft de raad herhaaldelijk toegezegd zijn best te doen de *regelgeving te laten verruimen*. Wij hebben eerder gevraagd dit niet op de regelgeving m.b.t. natuur te laten slaan maar wij hebben daarin nog geen inzicht. Wij herhalen daarom dit punt.

ZIE OOK ONS BERICHT d.d. 12/3 aan B&W in de **BIJLAGE** (p.3-6)

BIJLAGE:

ONS BERICHT VAN 12 maart 2020

Van: G. van Dijk <gervandijk@hetnet.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2020 12:32

Aan: gemeente@nijkerk.eu; 'Harke Dijksterhuis' <h.dijksterhuis@nijkerk.eu>

Onderwerp: RES-FV-Nijkerk: Opmerkingen bij stukken 10/3/2020

Stichting Natuur-en Milieuzorg NW-Veluwe

Nijkerk, 12-3-2019

Aan: College van B&W van de gemeente Nijkerk

Betreft: RES-FV-Nijkerk: bespreking en stukken 10/3/2020

Geachte Wethouder,

Hierbij ontvangt u onze in het vooruitzicht gestelde opmerkingen, tevens bijgevoegd als PDF:

Hoofdpunten die mondeling zijn ingebracht, met enkele aanvullingen

- Wij zien in de stukken dat RES-FV intussen heeft gekozen voor een zwaartepunt op opwekking van wind- en zonne-energie langs de autosnelwegen. Eerder was dat een van de drie denkrichtingen. Wij hebben deze optie eerder ondersteund omdat het het mogelijk maakt om de taakstelling/opgave evenwichtiger te verdelen over de hele Vallei. Mét LTO vinden wij namelijk ook dat Nijkerk een onevenredig grote opgave heeft. Daarmee kan niet alleen het areaal zonnevelden maar ook het aantal windmolens hopelijk beperkt blijven.
- Ons bezwaar tegen windmolens op de locaties Smidspol (Nijkerkerpoort) en Watergoor heeft o.m. te maken met de inbreuk op het zeer open landschap van de polder Arkemheen, onderdeel van Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland. De rol van de polder als weidevogelgebied en Natura2000-gebied (voor de wintergasten smient en kleine zwaan) hoort daar eveneens bij. De kans bestaat ook dat de door dhr. Bakker van de provincie genoemde MER-plicht hier op grond van de externe werking van Natura2000 ook van toepassing is, ook al is het net buiten de polder.
- Wij hebben er in Scherpenzeel (stakeholderbijeenkomst RES-FV) op gewezen dat de snelwegen wel door verschillende landschappen lopen, met wisselende kwetsbaarheid voor zonnevelden en vooral windmolens. Kwetsbaar is bijv. het Nijkerkse deel van de A28, al is De Flier voor ons acceptabel. Dit punt ontbreekt in het verslag van die bijeenkomst.
- Wij hadden verwacht dat het project A28 vooral of mede ter sprake zou komen maar dat is kennelijk nog niet zo ver. We geven hierbij enkele aandachtspunten mee.
 - Zonnepanelen in bermten aan de stadszijde en op geluidswallen mogelijk; resterende bermvegetatie ecologisch verantwoord blijven beheren. Nadere afstemming met nog niet

gerealiseerde voorzieningen ter verzachting van stadsrand (zie hierna) en mogelijk tegen fijnstofbelasting van woonwijken (zie onze corr. 2014-2015).

- Houd rekening met de meermalen genoemde verzachting van de stadsranden in het LOP 1 en LOP2. Er werd gesproken van een 'transparante beplanting', dit om ook recht te doen aan de zichtlocaties. Onze Stichting en IVN Nijkerk pleiten al jaren voor uitvoering daarvan. We hebben er ook twee brieven over geschreven (2014, 2015; we kunnen ze nazenden).

Dit houdt ook in dat de bestaande beplanting tussen de Watergoorweg en de Berencamperweg gehandhaafd zou moeten want dat vervult al een waardevolle afschermdende rol.

- Bij de inspraak door RWS over de reconstructie van de A28 hadden onze Stichting en de BAO (dhr. Veurink) een verschillende kijk op de hoeveelheid beplanting in relatie tot de mogelijkheid van de vos zich daar op te houden (polderzijde). Daar moet uit te komen zijn.

- De kaart '*Conclusies*' in het *concept-Beleidskader* laat drie categorieën zien: (a) geen zonnevelden, (b) alleen onder strikte voorwaarden en (c) kansrijk. Wij hebben al eerder opgemerkt dat landschappelijke inpassing en dus strikte voorwaarden op dat punt ook in de categorie 'kansrijk' thuishoort.

In RES-NV is zelfs een categorie opgenomen waar zonnevelden moeten bijdragen aan herstel van het kleinschalig landschap. Anders dan bij ons zijn velden < 2 ha daar gemakkelijker aan te sluiten dan > 2ha en heeft < 2 ha een 'betere business case'. Hier zou eens naar gekeken kunnen worden.

In de bijeenkomst hebben we ook opgemerkt dat de groene vlekken op de kaart wel erg groot zijn om zo maar open te stellen voor initiatiefnemers. Dat zou eerst veel beperkter kunnen worden geprobeerd.

- We hebben er op gewezen dat energiebesparing, met o.m. isolatie, ook een belangrijk onderdeel van het beleid is (hoewel daarover nog geen stukken zijn). Isolatie heeft gevolgen voor wettelijk beschermde vleermuizen die in spouwmuren zitten. Het gaat daarbij om o.m. dwergvleermuis en meervleermuis. De laatste is doelsoort van N2000-gebied Veluwerandmeren en migreert dagelijks tussen Nijkerk en randmeren via de Nijkerkervaart (MER Nieuw Hulckestein). Het is gewenst dat er richtlijnen komen voor compensatie voor biotoopverlies en het vermijden van directe slachtoffers bij de werkzaamheden. Er zijn indicaties dat het najaar de gunstigste tijd is. We hebben contact gehad met de provincie en de VZZ; meer informatie is gewenst. Er zou een gedragscode moeten zijn, zoals voor o.m. bestendig beheer van stedelijk groen.
- We hebben gewezen op de wenselijkheid om te overleggen over 'zon en wind' met de aangrenzende gemeenten Putten (Arkemheen, kampenlandschap e.d.), Bunschoten (polders aan weerszijden van de Laak vrij houden, eerder al aan de orde), Amersfoort (omg. Hoevelakense bos, Over de Laak, eerder al aan de orde), Barneveld (omgeving Appel) en Zeewolde (zicht vanuit Arkemheen op windmolens in Flevoland en toekomst van randmeren (o.i. geen windmolens en zonnevelden) en dijken (idem)).

Verslag expertmeeting 10/2/2020

Een goed verslag.

Op p.2 staat dat zonnevelden op Smidspol/Watergoor te dicht bij de polder zouden zijn gesitueerd. Dat heeft echter betrekking op windmolens.

Raadsvoorstel

Zorg a.u.b. voor onderlinge relatie tussen 7.g (zichtlocaties) en 7.e (natuur- en landschapswaarden Arkemheen) en betrek daarbij de ontwikkelingen langs de A28 en de aan te brengen verzachting van de stadsranden volgens het LOP.

Aanvullingen voorbehouden

Beleidskader zon

- Participatie van 51% en dan voor alle projecten heeft voordelen. Overleg a.u.b. met dhr. J. Visser en/of de GNMF
- Overleg met omwonenden is zeker belangrijk maar de waarde van grotere landschapseenheden en van de natuur kunnen vaak beter worden beoordeeld door deskundigen (landschapsdeskundigen, ecologen, CRK), gemeenten en provincie en groene organisaties. Dat daarom a.u.b. ook toevoegen.
- Zoals eerder gezegd, vinden wij dat *overall voorwaarden* voor locatiekeus en landschappelijke inpassing vereist zijn.
- Voor groenstroken zijn geen hectaren gereserveerd. Dat dreigt dus minimalistisch te worden, terwijl in RES-NV zonnevelden als middel voor landschapsversterking en voor agrarische transformatie zijn gepresenteerd en opgenomen.
- In groenstroken om zonnevelden zou de afrastering aan de binnenzijde moeten zitten
- Bij zonnevelden is het wenselijk rekening te houden met de noodzakelijke migratie van diersoorten (op RES-NV aangegeven) en om corridors in grotere zonnevelden aan te brengen (gem. Voorst). Zie ook de IVN-brieven.
- Restructureren: houd rekening met delen daarvan met ecologische functie, waaronder 'Nijkerk zoekt'-terrein bij het zwembad en groen-blauwe infrastructuur in stedelijk gebied (o.m. groene vingers, parken en plantsoenen).
- In hoofdstuk 4 is de omschrijving onder 'Natuurlijke waarden' wel erg beperkt. De Groene Ontwikkelingszone (GO) wordt niet eens genoemd. Wel staat in de eerste alinea dat zonneparken daar mogelijk zijn onder voorwaarden. Dat is te kort door de bocht. Bijna alle particuliere gronden in het weidevogelgebied annex N2000-gebied Arkemheen zijn GO. Geen voorwaarde kan daar zonnevelden inpasbaar maken. Weliswaar worden weidevogelgebieden in de volgende alinea genoemd (dus vangnet) maar de gedachte dat GO (voorheen veelal EHS-verweving) niet veel voorstelt is niet juist. Ook buiten het open gebied bevinden zich voor natuur en landschap waardevolle, meer kleinschalige gebieden binnen GO, mede van belang als verbindingzones, o.m. tussen Nijkerkse en Putter landgoederen en landschappen maar ook in de nog onvoltooide (ecoduct A1) Voorthuizer Poort naar Utrechtse Vallei en Heuvelrug. Verder opletten dat door zonnevelden niet juist ecologische barrières ontstaan!
- De cultuurhistorisch waardevolle gebieden, genoemd door de CRK, spreken ons zeer aan. Van de genoemde 'waarden 4 en 5 ' hebben wij echter geen voorstelling.
- Participatie o.i. 51% en dan per project.
- *Aanvullingen voorbehouden*

Inventarisatie duurzame opwek

Onder B7 leest men dat 6 projectontwikkelaars initiatieven hebben voor in totaal 80 ha, van 4-18 ha, de meeste >= 10 ha. Waar liggen die? Het moet o.i. niet zo zijn dat binnen het 'kansrijke' gebied willekeurig zonnevelden geplaatst kunnen worden maar waar mogelijk zou hier nog naar de minst bezwaarlijke locaties gestuurd moeten worden en de beste

landschappelijke inpassing verzekerd moeten zijn. Dat alles uiteraard binnen de geplande tranches.

Notitie Duurzame opwek-realisatie

- A28: eerder gemaakte opmerkingen ook hier van toepassing
- Landschapsplan: *nadere inbreng voorbehouden*
- Zonnepanelen in parken: dit lijkt geen goed idee met het oog op de leefbaarheid van wijken. Bovendien is er kans op vernielingen, tenzij met prikkeldraad omrasterd, wat ook niemand wil.
- Bescherming van fauna bij isolatie (vleermuizen, huismussen e.d.) hoort hier ook een plaats te hebben
- Als we rekening houden met de wettelijke bescherming van de fauna (verplicht!), dan vergt dit zorgvuldige planning door huizenbezitters en bedrijven en een complementaire arbeidsfilm voor de rest van het jaar.
- Kan het bedrijfsleven, incl. MKB en zzp-ers, de isolatieopgave aan binnen de daarvoor gedachte termijn =?)?
- *Aanvullingen voorbehouden*

Met vr. groet,

Gerard van Dijk,

Stichting Natuur- en Milieuzorg NWV